

Francesc Pérez i Moragon

Tot són pròlegs: ¿i el final?

És allò dels pròlegs. ¿Quin autor famós és capaç de negar unes parauletes introductòries per al llibre d'un escriptor que comença? I, és clar, la millor manera d'entrar en matèria és no llegir-se'n l'original prèviament, per a no veure's forçat a mentir o, si més no, a elogiar fora mida allò que es recomana. Un pròleg, com un got d'aigua, no es pot negar a ningú.

Al ministre Serra, li va passar això, que li van posar davant de les ulleres un llibre en molts volums titulat *Las Fuerzas Armadas españolas. Historia institucional y social*, i li van dir «au, va, senyor ministre, faça'ns un pròleg, vostè que té la mà trencada d'escriure». I el ministre Narcís Serra va dir el que se sol dir en aquests casos: «mire, deixe els volums ací, en qual-sevol racó de la taula, i quan tindrè un moment li faré quatre lletres». I, després, el que passa, va redactar el pròleg sense llegir-se el llibre o (fa por fins i tot sospitar-ho) va encarregar a algun ajudant que l'escrivis per ell.

I ha eixit el que ha eixit: un escàndol. Al ministre Serra li han clavat un gol enmig de les celles, un colp d'aquells que tomben de tos un ministre. Però, com si res. Tot era pura inadvertència, qui ho havia de pensar, un llibre tan gros, amb tanta lletra, que semblava la *Historia de los heterodoxos españoles* de Marcelino Menéndez Pelayo, quines sorpreses guarda la vida. Etcètera.

Ara, el mal ja està fet. El llibre és al carrer amb una presentació de Serra que diu, entre altres coses, que els autors «adaptaren el seu llenguatge i presentaren les seues conclusions de manera clara i comprensible». ¡I tan clara i comprensible! Diuen que el 23F va ser un èxit i això és tan clar i comprensible que fins i tot a un ministre li hauria d'haver xocat, si s'hagués pres la molèstia de llegir-s'ho abans.

Fraga Iribarne, com que és catedràtic i número u i escriptor prolífic, no s'arrisca que l'enganxen d'una manera tan bèstia. Ell es mira ben mirat allò que ha de presentar i després fa el pròleg, com qui es

menja un préssec. Ara n'acaba de fer un, de pròleg, a un llibre col·lectiu, *España diez años después de Franco (1975-1985)*, tot ell escrit per gent dels d'abans del després de Franco: ex-ministres i mitja nòmina d'*El Alcázar*, entre altres, allò que Fraga anomena generosament «un panorama ampli, obert a tots els horitzonts de la vida espanyola», uns autors que inspiren «singular respecte».

¿Respecte? I més: n'hi ha que, més que respecte, el que inspiren és terror. Allà trobem Silva Munoz, Iniesta Cano, Vizcaino Casas, Fernández de la Mora, López Rodó, Carmen Alvear, Ángel Palomino, Rafael García Serrano, Emilio Romero, José Luis Sáenz de Heredia i Miguel Ors. Si en vols més, para el cabàs, que diríem.

El resultat no podia ser distint, amb aquestes firmes, per molt que Fraga tracte de distanciar-se d'alguna de les afirmacions més fortes —d'algunes, no de totes— especialment de les notes del general Iniesta Cano sobre el 23F i sobre els seus autors, tots ells, «exemple de lleialtat al jurament que prestaren i de la disciplina de les Forces Armades, definida amb tanta inspiració pel *Caudillo* Franco».

Allò no va ser un colp d'estat, diu Iniesta. Sí que ho va ser, diu Fraga, però el problema no és aquest. El problema és que el cap de la lleial oposició, Fraga Iribarne, vaja de bracet en aquest llibre amb segons quins noms, en un retorn evident a l'època inicial d'AP i dels «set magnífics» i inclús a èpoques anteriors.

Fraga, que l'altre dia afirmava que a ells, els d'AP, el que el cos els demanava era votar no al referèndum de l'OTAN (la mateixa consigna d'*El Alcázar*), sembla que, quan s'acosten eleccions, mira al seu voltant, veu d'on pot arrancar vots i s'hi llança com una pantera. ¿Extrema dreta? Extrema dreta. ¿Defensors del 23F? I de Pavia, del que siga. Ell, que sí que es llegeix els llibres abans de fer-ne la introducció, ho arregla tot dient: «jo no sóc d'aquests». No ho deu ser, però els acompanya. □